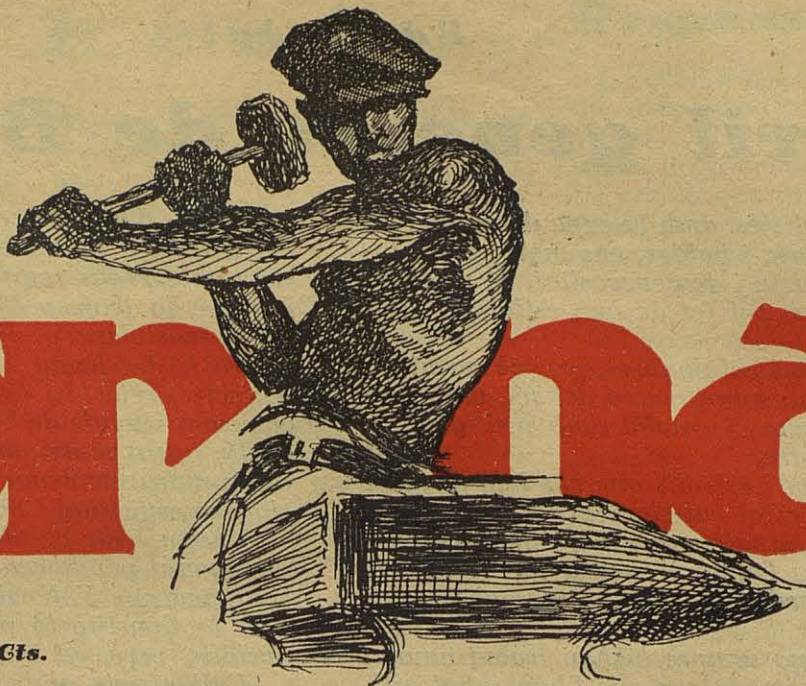

Fornal

Preu: 20 Cts.

Bruc, 71 - Tel. 17253

Any 1

Barcelona, 5 de març de 1932

Núm. 8

La tragèdia del camp a Espanya

— J encara diuen que la reforma agrària no porta pressa!

L'esperit generós de Barcelona

Sovint els imperialistes, amb la capa d'anyell d'un internacionalisme teòric i balder, ens motegen de localistes, de curts de vista i de generositat, de retardataris i tradicionalistes, pel fet de què estimem Catalunya amb passió.

L'acusació és falsa i calumniosa, perquè no hi ha un poble, no disgregat, sota la capa del sol, amb més afany universalista que el català, amb més generós acolliment que el nostre.

Malgrat les injúries i estralls que ens han dirigit i fet altres pobles, ha estat suficient per a calmar les dolors, i acabar les antipaties que lògicament ens havien estat produïdes, l'anunci encara no acomplert d'una comprensió cordial de la nostra realitat biològica.

De fet, a Catalunya sempre hi han trobat amor i cordialitat els generosos de cor que l'han sabut estimar. Ningú no pot dir, honestament, que el lloc de naixença hagi estat mai cap impediment per a res a Catalunya.

Barcelona va donant cada dia mostres del seu esperit, abocant pròdigament, potser amb excessiva prodigalitat, els seus cabals als milers de persones que s'atenen diàriament als hospitals, cases de socorsos i institucions benèfiques de tota mena.

I al costat d'aquesta material fraternitat, en el camp altíssim dels ideals i dels honors de la intel·ligència, ha volgut la ciutat nostra fer testimoni de la seva estimació i respecte a dos grans homes, no catalans per naixença, amb la dedicació a un d'un grup escolar i a l'altre d'un carrer. I ha complert, a més, el deure d'honorar a un català de València, digne de les glòries majors.

Hermenegild Giner de los Ríos, estimà Barcelona i vegé en vida el seu amor correspost per ella, en la part més sensible, generosa i humil. La seva vellesa, acriolada de tots els prestigis, va escórrer-se a Barcelona voltada dels afectes més sincers. La seva labor de pedagog, fou estimada per tots els que tingueren el goig de rebre les seves ensenyances.

Pablo Iglésias fou l'home auster, treballador infadigable que posà la primera pedra a l'edifici del socialisme espanyol. Qualsevols que siguin les simpaties que en el moment actual ens mereixi el partit socialista, és innegable que les idees propugnades per Pablo Iglésias, i que la labor per ell realitzada en favor del proletariat, el fan creditor de la consideració i respecte de tots.

Un i altre es mereixien, sense cap regateig, l'honor que hom els hi ha fet.

En parlar de Vicents Blasco Ibàñez, cal que fem un comentari apart. Les festes que han acompanyat la

dedicació d'un carrer, la visita d'una representació valenciana a la Generalitat, els actes celebrats, han estat submergits sempre en una atmosfera de germanor que ha de despertar per força l'atenció de les persones sensibles.

No hi ha hagut sempre dissortadament, el grau, d'afecte, relació i confiança naturals entre germans com som els fills de València i els de la Catalunya estricta. I ara, vénen observant-se cada dia senyals evidents d'un retrobament que ha d'ésser fecund per la riquesa espiritual i material de la Catalunya gran.

Vàrem tenir ocasió de conèixer el senyor Llerandi, diputat per Sueca a la Diputació valenciana. Ens confirmà que València prepara un estatut tan ampli com la Constitució permeti. No els vegérem del tot decidits, però, en la qüestió del llenguatge.

Enlluernats amb la llegítima glòria del castellà, gran instrument d'expansió, no han comprès encara els valencians la superioritat de la llengua verneda com a eina d'intensificació cultural, com a material primer de cultiu espiritual (la paradoxa és aparent).

De totes maneres, la llavor està llençada i germinarà sota els raigs lluminosos de la llibertat catalana, quan estigui reconegut l'Estatut. I la primera condició, la de l'afecte i la cordialitat ja està guanyada en bones proporcions que augmentarà el retrobament, la reconeixença.

El nom de Blasco Ibàñez ve a netejar la ignomínia d'un passeig tan ple de color, de barcelonisme i de simpatia, com és el que duia el nom impúdic d'Isabel II. Aquesta reina amiga de frares, generals i toreros, hipòcrita i traïdora com tots els borbons, posà en la seva persecució un furor parell al que la féu vèncer a importants guerrers. Ara, el passeig quedarà netejat o purificat amb aquest altre nom gloriós del primer enemic personal, en vida, de l'últim dels borbons reials, del 13 vegades canalla, com li plau anomenar-lo l'Àngel Samblancat.

Blasco Ibàñez posà la seva passió llevantina, el seu talent indubtable, la seva energia desbordant, al servei de les grans idees universals, a favor de la llibertat dels pobles, de la justícia, de la República.

Aquell pamflet "Alfons XIII demasqué", va desemmascarar realment el perjur davant tot el món.

La lluita amb la monarquia fou una de les activitats més serioses de la seva vida.

Estimà València, que és estimar Catalunya, amb tota l'ànima.

El valencians, li tenen en el seu cor un altar.

Nosaltres li devem hores de pura fruïció, emoció literària i l'agraïment de la seva vida de lluitador republicà.

Fornal Setmanari d'esquerra

Redacció i Administració:
Bruc, 71 - Telèf. 17253

Preu de subscripció:

Trimestre: 2'25 pessetes
Nombre solt: 20 cèntims
Anuncis preus convinguts

◆ ◆
No es tornen els originals, no sol·licitats.

Butlletí d'Inscripció

En .....

CAPPEP .....

N.º .....

suscriptor per trimestre.

Vostre

Advertiment: Les subscripcions deuen anar acompanyades de llur import, tramès per gir postal o en segells de correus.

B o m b e s !

Una bomba a l'Ajuntament, una altra en una església, una altra en una fàbrica, encara una altra en un bar. No és ja un fet isolat, repetit per una sola vegada, sinó una successió d'atemptats, sortosament infructuosos, que emplen de temença les dretes i de justa indignació les esquerres.

Barcelona no pot tornar a ésser la ciutat de les bombes. Barcelona no pot tornar a ésser la malaurada capital que vivia sota el terror. De cap de les maneres. No és ja una qüestió de partits polítics, sinó de principis morals.

Dubto—hi han molts motius per a dubtar-ne—de què siguin els elements obrers els autors d'aquests fets. Més aviat m'inclino a creure que són obra del jesuïtisme i del monarquisme. I no es creguin els que viuen animats i dominats per l'afany de destruir la societat d'avui, ja siguin jesuïtes, ja anarquistes per a oferir-nos una retroacció al salvatgisme inicial, que trobaran el camí pla. Han de vèncer molts obstacles, tants que els hi ha d'ésser, no ja difícil, sinó impossible, arribar a la fi de desintegració total que persegueixen. Trobaran el pas barretat per les forces verament republicanes, pels socialistes i fins pels comunistes.

Aquest jesuïtisme o anarquisme integral que prediquen i practiquen els llençadors de bombes vol basarse en l'exigència de la màxima llibertat individual. I per a aconseguir-ho recorren a la violència més desenfrenada, a la coacció més il·legítima i a l'inhumà atemptat del que en resulten sempre víctimes, infants i dones i pacífics vianants. ¿Quina raó, quin principi ètic o justicier els pot emparar?... Cap.

Tota la nostra consideració i estimació per al proletariat conscient. Ell ha tingut i tindrà sempre tot el nostre ajut; amb ell i per ell lluitem, lluitarem i fins caurem si és necessari. Però, a l'ensem, tota la força implacable de la llei damunt la criminalitat vergonyosa del foll destructor. El jesuïta i el terrorista ens han de trobar sempre al davant en guàrdia permanent. Enfront d'ells i en contra d'ells, també fins a la fi.

Escriu això, amb el cor compungit i l'ànima deprimida; amb el puny clos i l'anatema a flor de llavi; d'indignació i d'amargura, de rebellió i de pena sobreixint, un home, els principis polítics i sentiments del qual envers l'obrer són sobrerament coneguts per a poder inspirar el més lleuger dubte. I bé, aquest home que lluitarà fins a la fi per les reivindicacions humanes—i per consegüent obreres—ha de declarar públicament, perquè si no ho fes es sentiria tan menyspreable i covard com els qui cometien la canallada, que aquests actes, aquests

procediments i aquesta tàctica, són tàctica, procediment i actes criminals, anti-humans, anti-obrers i mancats de la més elemental sensibilitat humana.

Dos camins té l'obrer per a aconseguir la seva alliberació. L'un: l'urna. Cada vot republicà fou un tret contra la monarquia; cada vot en favor d'un candidat obrer, és una metrallada contra la burgesia. Fora d'aquest procediment estrictament legal n'hi ha un altre—il·legal, però que pot quedar convalidat per la força de la majoria—que consisteix en la revolució. Quan l'obrer es cregui defraudat o enganyat pels seus representants—sempre i quan aquests constitueixin una majoria real o quan el trucatge o un cop d'Estat faci inoperant la democràcia—, pot apellar a la violència. Però no a la violència covarda que amaga una bomba en una església, en una fàbrica, en un bar, en una Corporació oficial, sinó l'única violència capaç d'ésser convalidada, la violència viril d'agafar un fusell per a lluitar cara a cara i cos a cos amb aquells que menyspreïn la seva voluntat, democràticament expressada.

En cas d'ésser el jesuïtisme, que és el més probable, l'inspirador dels esmentats fets terrorífics, no cal remarcar que és necessari revestir els conceptes que acabo d'exposar d'una major virulència que estigui a to amb la major responsabilitat i el major perill que emana de la seva pestilenta negror.

Els uns, els romans-basco-agraris, no es volen moure de les cavernes. El altres, els anarquistes, hi volen tornar. Que hi restin aquells i que hi tornin aquests si els plau. Però amb bombes que assassinen covardament i causen víctimes del tot innocents, no; en tot cas amb gallardia, amb coratge, donant el pit.

Amb bombes, no!

EMILIÀ VILALTA VIDAL

LLIBRERIA

ARIEL

Un llibre interessant, emotiu

Perseguint el Sol

del Solitari de la Mar, traduït per Miquel A. Baltà
La vida en plè Occeà, les bel·leses del Tabits son reflectides amb verisme imponderable

Responsabilitats

La cabdal i la més convincent de les propagandes que per tots els partits i llurs homes es realitzaven abans de proclamar-se la República, era la que prometia i feia possible l'exigència de les responsabilitats contretes per la Dictadura i els homes que l'ajudaren fent-li suport.

El poble sentia això com una aspiració de justícia i s'identificava amb els propòsits collaborant i donant l'assentiment a tot quant eren promeses d'aquesta mena, i per fi donà el triomf amb els vots als qui prometien realitzar en nom seu aquesta tasca depuradora i exemplar.

Quan al poble se li parlava dels delictes i dels homes que arbitràriament els cometien se li assenyaven concretament els que eren i també se li deia que en ell radicava tot el poder i fent ús de la seva facultat es convertia en jutge que dictava un fall.

I així fou com el poble donà el seu veredictes designant als executors que se li oferien i ell acceptava.

Ara bé, l'existència d'impius que el mateix poble se li havien donat sense comptar amb ell, per tal de què la democràcia era una ficció i se li deia que s'anava a establir-la amb tota la plenitud, no pot ésser retret que es faci arribant l'hora de realitzar els compromisos contrets amb el poble i més concretament amb el cos electoral.

Els homes actuals de la República no poden negligir el compromís que ells mateixos s'imposaren, i el poble investí les seves persones del poder i mandat necessaris perquè en el seu nom fassin justícia, res més que justícia.

Els enterniments de darrera hora són, si més no, una manca de convicció; convicció que si no era prou ferma quan la propagaven esdevindria un engany que té un nom pitjor del que tenen els inculpatos en les mateixes responsabilitats que es tracta de depurar.

Si es negligeix el fer la justícia en aquest cas ens trobem enfront d'un cas de defeció manifesta, de traïció, d'incompliment d'un mandat imperatiu democràtic i això és d'una nova responsabilitat més clara i més greu perquè és feta directament al poble i a més té l'aggravant de la complicitat per silenci.

Les Corts no tenen altra facultat que aplicar i executar una sentència del poble i, per tant, no poden fer res més si volen complir amb el seu deure.

Aquestes Corts no poden perdonar, no poden amnistiar en nom del poble, perquè aquest no els hi ha donat aquesta facultat fins a l'extrem que si dictessin veredictes d'inculpabilitat, obrant democràticament, el tindrien de sancionar unes altres Corts en les quals el poble es pronunciés de manera clara i expressa. RAFAEL CASTELLTORT

La gent de be

Beatitud del viure en la calmosa
pau i simplicitat provinciana.
Ni idees ni neguits, ni una boirosa
recaça d'un passat, joia tardana.
Gent simple, indiferent i sempre vana
que estima la grisor solemniosa
de llur invariable quotidiana
vida grisa que els fuig, silenciosa.
Els són els satisfets, els milenaris
dòcil ramats que van, estafalaris,
l'ordre ancestral perpetuant, sorruts.
I jo penso que al món s'hi estaria
tolerablement bé, si no hi havia
gent així, sense vicis ni virtuts.

EMILI SALETA I LLORENS

El joc confessat

Dels tres setmanaris inspirats pel senyor Amadeu Hurtado, s'ha de confessar que el «Mirador» és el més ben reeixit.

Ens plau trobar intel·ligència encara que se'n faci un mal ús.

I és a remarcar com baixa el nivell dels mateixos redactors que es posen a fer animalades. Hom ha de creure en una doble personalitat, en una manifestació infra-conscient quan els veu actuar de pistolers de la sàtira. D'una sàtira innoble, desfetista, que dispara tant o més contra els entusiasmes i sentiments enlairats dels ciutadans, que contra els ciutadans prestigiosos mateix.

Ja no parlem de quan entronquen amb l'infantilisme raquític dels que restaran per sempre patufistes i patufets.

Parla del «caudillo», diu el «Mirador» coses com aquestes: «A hores d'ara, no hi ha en tot Espanya cap partit dels anomenats burgesos que funcioni democràticament, que tingui una massa de cotitzants, una junta d'elecció i que celebri normalment unes assemblees rigorosament democràtiques.»

Com que ho diu «en honor a la veritat», cal creure-ho. I llavors bé cal agrair-li el reconeixement implícit de què l'Esquerra és un partit d'organització democràtica.

Els que queden malparats són tots els seus amics de la dreta i centre liberal. Els hi diu burgesos i anti-democràtics. Que ho aprengui el senyor Anguera, el senyor Nicolau i demés família més o menys desconeguda.

També havem de lloar la següent frase. No pel fons, que certament és enverinat com una daga florentina, sinó per la forma, artística i cisel·lada com aquesta arma preferida dels homes de paratge del senyor Hurtado.

«Però no tota la culpa és dels que van guanyar les eleccions, si la po-

lítica catalana ha emprès la ruta que segueix ara.»

No tota la culpa... la ruta d'ara... és culpable... Total, una veritable delícia, una llatinadura de frase. És una exquisidíssima servida al marge de l'aniversari del retorn de Màcia.

L'efecte polític de la declaració, però, es torna contra «Mirador», quan aquest ensenya l'orella seguidament. En dir que la lluita política no ha permès que rendissin tot el què poden homes com Amadeu Hurtado, Pere Coromines i d'altres.

I tampoc en doldre's del seu mal està en el just. Es que a Carner la lluita política li ha impedit rendir tot el que pugui demostrar? I, evidentment, el seu cas és el mateix de l'Hurtado.

Poc sortat aquesta vegada l'articulista del Dijous. Ha descobert massa el joc, i la virolla el desqualifica.

La virolla és la d'afegir: «Comparant la política catalana amb la política seguida a Madrid, hem de confessar que allà han tingut més criteri polític que ací.»

Nosaltres creiem tot el contrari i que aquesta opinió a «Mirador» li tornarà més d'un cop a la boca.

Apel·lem al temps. I gosem a profetitzar que l'Esquerra sap i sabrà interpretar els imperatius del cos electoral. Aleshores «Mirador» i els seus amics, si no saben veure la realitat i rectificar a temps, seran relapses i reincidents en el fracàs.

En aquestes hores, tothom s'ha adonat dels maquiavelismes dels nostres endenats detractors.

Cal posar l'obra nacional per damunt d'un nom i d'un home. És inútil pretendre des d'un còmode «Mirador» de la Plaça de Catalunya que tot un poble s'ajegui per a fer de peanya a un home.

VIR

Una veu enllà del temps

Hi ha un ressò en l'avenir
d'una veu per mi ben clara;
la sentien els d'ahir
i els d'avui la sentim ara.

Té claror de segles nous
i d'albades redemptores,
trecadissa de mil jous
i cadenes opressores.

Cimes altes del futur.
que jo us veig en llunyania,
i darrera vostre surt
la clariana del nou dia.

Hem viscut dintre la nit
amb el front ardent de febre,
i amb el cor aixerreït
sota el pes de la tenebra.

I ara canta enllà d'enllà
una veu de so de posta,
i una veu d'un aire clà
d'una albada que s'acosta.

No sé pas ben bé què diu,
però, té un aire tan tendre
que parla d'un foc ben viu
que s'abranda de la cendra.

Cendra morta del temps mort;
foc sagrat que el vent abranda;
la flama cremarà fort
sobre el món a banda i banda.

Moriran els ídols vells
perquè l'home nou avenci.
Lluïdera de coltells!
la Mort farà fer silenci.

Els segles vells, opressors,
no diran cap més paraula
i pel pa del creadors
tot el món serà un taula.

Ja ve, ja ve aquest temps clà;
L'ànima vella és ben xorca
i, amb la testa del tirà,
hi ha vint segles dalt la forca!

SALVADOR PERARNAU

Publicacions ÀGORA

Aquest
mes
sortirà

Fantasmas

per Benigne Bejarano

Llibre il·lustrat per

"Shum"

304 pàgines

3'60 pessetes

L'esum potmanal

El monument a Pi i Margall

Tenim notícies que algú tracta d'impedir amb hipòcrites maniobres l'erecció del monument dedicat a l'Apòstol del Federalisme.

Que vagin en compte aquestes senyors. Sabem d'amics nostres, que formen part de la Comissió, els quals, per entendre que l'embalum de pedra de Blay no honorava prou Pi i Margall, i deshonrava Barcelona, varen votar en contra del monument, però no de l'emplaçament.

Ara bé, si els elements que fan una oposició disfressada al monument, es proposen eternitzar la qüestió i suscitar dificultats a les noves solucions conciliadores, els nostres amics, tot i trobar lleig el projecte de Blay, votaran perquè sigui emplaçant ben de pressa. I si després la gent el troba lleig i cal enderrocar-lo per fer-ne un altre, la responsabilitat recaurà damunt dels cara-girats i els atrabiliaris.

L'espanya-sogres de la Maçoneria

El fan servir a tort i a dret els catòlics troglodites per tal que la gent s'esperverí i apartí les criatures. Un capellà setciències se n'aprofita per a fer un llibre i, de passada, un negoci. Ara resulta que Catalunya anirà a l'infern en massa si no es desentèn de Macià, que—diu el capellà—és maçó...

I bé. Ja n'hi ha prou de beneiteries com aquesta. Macià no és maçó. Ens basta la seva paraula. Però si en fos, això no fóra cap deshonra per Catalunya. La Maçoneria és una institució força venerable, composta de gent força més honrada que els seus detractors. La Maçoneria no té res d'anti-humà ni de diabòlic. Va néixer, en la seva forma moderna, totjust, de les corporacions d'ofici que bastiren les Catedrals gòtiques i té reminiscències dels antics templers. Ni els maçons es mengen ningú, ni propugnen altra cosa que els tres principis fonamentals de la Revolució Francesa: Llibertat, Igualtat, Fraternalitat... Altrament, és potser l'única agrupació no religiosa, que proscriu l'ateisme dels seus rengles. No feu cas, amics, de les insídies de Mossèn Tusquets ni de les beates rebregades que fan córrer semblants estupideses.

La "Oca" reaccionària

Que Muñoz Seca escrigui una comèdia imbècil no té res de particular. Es la seva feina. No serveix per res més. Però que gosi llençar, com si fes barrila, escupinades de bilis damunt d'uns ideals que no comprèn ni pot comprendre, és cosa que subleva la nostra longanimitat...

El muñozsequisme és l'exponent espiritual d'una època passada per no tornar. En temps del rei felló, que saludava amb un «¡Olé los hombres!», les imprudències d'un *compinche*, que varen costar la vida a milers d'homes, era possible que hom fes escarni amb el dolor humà. Avui això no hauria d'ésser possible. I ens cau la cara de vergonya en veure que un centenar d'homes siguin als tròpics dalt d'un vaixell, per haver vulnerat les lleis de la República, mentre un Don Pedro qualsevol—res no s'assembla a un «bacin» curull com Muñoz Seca—faci tranquil·lament la seva, amb l'ajut—per major sarcasme—de les confiades autoritats.

Els «gansos» del Capitoli, mereixen el nostre respecte. Les «oques» de la contra-revolució ens inspiren fàstic i ens fan sortir els colors de la cara.

Un patriota exemplar

No tot han d'ésser taques ignominioses al mapa polític del nostre bocinet de planeta. Encara queden homes abnegats de conducta exemplar, de conseqüència insuperable, d'història immaculada.

Un d'aquests homes, que cal que anomenem descoberts, és Manuel Folguera i Duran, un dels pocs que resten vius de les velles promocions catalanistes, que varen donar-nos un Permanyer, un Guimerà, un Doctor Martí.

Folguera i Duran és l'home de la Protectora, i la Protectora és l'obra de Folguera i Duran. No cal pas que ens estenguem en elogis i adjectivacions extemporànies. Dir «Protectora» i dir «Folguera» fa innecessari escriure res més. Tothom coneix la immensa plenitud patriòtica d'aquests dos mots.

Folguera ha deixat la presidència de la «Protectora», i s'ha acomiadat del poble amb una commovedora exposició d'ideals. Volem creure que deixa en bones mans el govern

de la seva Institució tan estimada. Si així no fos, seriem implacables.

Tant-de-bo que un proper ressorgiment de Catalunya, lliure, una i plena, illumini amb esplendorosa albada la vellesa patricia de Manuel Folguera i conhorti el seu repòs, tan ben guanyat.

Un banquet operetesc

Al Ritz es reuniren l'altra nit, per tal de raspallar Lerroix, totes les patums més infectes, impúdiques i indecoroses del conservadurisme, de la Unió Patriòtica, de la restauració vil i oprobiosa que durant tants anys ha esquilmat Espanya.

Per a mostra, un botó. Entre els concorrents més entusiasmats, hi havia el marquès de Zambrano, exregidor dictatorial. Aquest *specimen* de la més sòrdida «aristocràcia», en caure el borbó, abdicà de cop i volta el seu bonarquisme de tota la vida i tractà de fer-se republicà... Molts de nosaltres el vàrem veure oir la pintoresca conferència que donà, al Teatre del Bosc, el senyor Solà de Cañizares. La dreita republicana atreia, aleshores, el marquès.

Però no devia veure prou clares les possibilitats de «chupar» dintre aquella cloròtica agrupació, i ara fa un giravolt cap al lerroixisme, com els Ciudad, els Pic i Pon, etc., etc...

Els tallaven el bacallà al banquet i hi ocuparen els llocs assenyalats. Entretant, els republicans de la vella guàrdia lerroixista, soparen en un recó i gràcies a un altaveu podien escoltar el cabdill que tan sincerament estimen.

Potser no portaven smoking i no eren prou decoratius.

Desarmament i guerra, alhora

Això és possible per una raó molt senzilla. Del desarmament se'n parla. La guerra es fa.

Mai la covardia dels Estats capitalistes ha donat una prova més palesa d'incapacitat i de mentida. Mai les odalisques dels serralls, en llurs intrigues de gineceu, han davallat tant com les nacions aplegades en conferència. En conferència. En conferència que recorda la de Mizifuz i Zapiron, els dos gats immortalitzats per Iriarte.

Mentre a Ginebra hom practica

una buida i inoperant competició oratòria a l'Extrem Orient moren els homes com a mosques. I amb els homes, les dones i les criatures...

Visca la civilització!... Però, abans que tot, visca el dividend.

Un manifest de l'ex-rei

El covard i brètol Alfons XIII, aquell que va suplicar, plorant, que hom li garantís la seva seguretat personal i fugí—més feble que Boabdil—deixant dona i fills a mercè d'una possible agressió que, per fortuna per ells, no va produir-se.

Nicolau II, el dèspota rus, hauria pogut fugir a l'estranger i va preferir lliurar-se a abandonar els seus. L'Alfons és més vil. Certament, Fontainebleau amb uns quants milions, és preferible a la Casa Ipatiew amb un espetec de bales...

Ara l'innoble histrió es despenja amb un manifest que no val la pena ni de comentar. Es comenta sol. Direm només que es necessita tota la tradicional barra borbònica per a parlar de les calamitats esdevingudes des del 14 d'abril, fent cas omís de les incalculables ferides que el poble espanyol suporta des del 74, i que són: guerres colonials, pèrdua de Cuba i Filipines, 1909, el barranc del Llop, el cas Ferrer, l'espionatge alemany, Annual, Mont-Arruït, les accions liberades, el cavall «Ruban», el caciquisme, el cop d'Estat, la Dictadura, Galan i Garcia... No cal pas ésser molt sagaç per a què hom triï i no s'equivoqui.

Les duplicitats de càrrecs

El Congrés de l'Esquerra, que amb la perspectiva s'ageganta, decidí francament sobre aquest afer.

Comprengué el Congrés totes les raons d'improvisació, de provisionalitat, que obligaren a emprar els mateixos homes per a diferents càrrecs. Són efectes d'una victòria formal massa ràpida.

Però acordà que no ha d'esdevenir normal un fruit de circumstàncies extraordinàries. La qual cosa tampoc l'ha pretesa mai ningú de l'Esquerra.

I la raó essencial no és la d'acumulació de sous, sinó de càrrecs. A la collectivitat no se la perjudica greument per unes pessetes més o menys, sempre reduïdes, sinó per la feina que deixa de fer-se o es fa amb retard.

La comunitat social no es perjudica sensiblement de què un ministre o un regidor cobrin mil duros més o menys. Aquest és un detall molt relatiu que a la massa grandiosa dels interessos collectius li afecta molt poc.

En canvi, el que essencialment li afecta és la qualitat i la quantitat

El problema agrari a Catalunya

Si tinguéssim per bona la paraula de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, ara resultaria que la nostra terra és una paròdia del paradís terrenal on, segons ens conten, tot quant hi havia era per a alegria i esbarjo dels que l'habitaren.

La realitat és ben diferent. Farem abstracció del cas prou conegut de la «rabassa» per a endinsar-nos en la modalitat anomenada «arrendament».

El contracte d'arrendament generalment s'estipula a les comarques tarragonines per un termini no superior a deu anys. L'arrendador ve obligat no solament a conrear la terra a satisfacció de l'arrendatari, si que també a replantar tots aquells arbres que morin. Queda en llibertat també per a fer totes les millores que cregui convenient. L'interès de l'arrendador està en fer produir la terra en el major grau possible, i per tant, donada la idiosincràcia del pagès català (que de la pedra sap treure'n pa), no és aventurat afirmar que la immensa majoria d'arrendataris augmenten amb la seva suor i amb la dels seus fills el valor material de la finca. Com a compensació per al propietari de la terra, es fixa el preu de l'arrendament.

Donant per sentat que el contracte arriba al fi estipulat, ens trobem amb què si l'arrendatari ho creu convenient, podrà augmentar el preu de l'arrendament a voluntat, com també a voluntat podrà lliurement prescindir de l'arrendador per a buscar-ne un altre que més li acomodi.

Com a resum, tenim que l'amo de la terra pot fer d'ella el que millor li plagui. En canvi, el treballador encara que compleixi tots els deures arriba un moment en què els seus drets caduquen i pot trobar-se foragitat d'ella sense la més petita compensació ni explicació.

Tota vegada que actualment hom sent a dir que seriosament es tracta de resoldre el problema de la terra encara que sigui d'una manera homeopàtica, creiem que deuria d'es-

tipular-se d'una faisó clara i concisa que cap arrendatari podrà prescindir d'un arrendador mentre aquest compleixi i que els contractes estipulats tindran una duració limitada solament a la vida de l'arrendador, sense possibilitat d'augmentar el preu de l'arrendament.

Un altre aspecte també digne de tenir-se en compte en la tan pregona reforma agrària, seria legislar segons les velles doctrines de Pi i Margall, això és: «Transformar en cens redimible a terminis el contracte d'arrendament».

Això no és altra cosa que el que avui s'obté amb facilitat en concertar-se un préstec amortizable generalment a un terme de vint-i-cinc anys.

Bastaria amb capitalitzar les finques per mitjà d'un tribunal compost per propietaris i arrendadors amb intervenció de la justícia, inclòs prescindint de l'índex de l'amillament i un cop això estipulat estendre uns contractes fixant un interès al valor real i afegint-hi el tipus d'amortització acostumat en acabar el termini reglamentari la terra passaria a mans de l'arrendador. Si l'arrendador morís abans del termini estipulat, els hereus podrien acabar de complir el tracte.

Si vertaderament els actuals propietaris de la terra estan ben disposats a estudiar i acceptar totes aquelles demandes raonades i justes que puguin formular-se, dintre el règim de la propietat privada, no dubtem que s'avindrien amb més o menys bon grat a acceptar les suggestions que acabem d'exposar, per allò de què val més perdre quelcom que no perdre-ho tot.

Si un cop més el Govern deixa defraudat el poble treballador no complint el que tantes vegades se li havia promès, d'una major equitat en el problema agrari, provaria que per ell sols compten els interessos dels rics i justificaria que els pagesos cerquessin per altres camins la solució del problema de la terra.

LLUÍS MESTRES

---

del servei encomanat al representant del poble. De la naturalesa d'aquesta tasca en depèn que la comunitat vagi bé o malament, que superi les crisis o s'enfonsi dintre d'elles.

Voldríem portar a tothom el convenciment de què l'important no és que cobrin més o menys els servidors dels interessos de tots. Això és una minúcia. Sobre tot en l'actual organització social en què qualsevol drapaire a l'engròs guanya amb una hora de treball més que un ministre tot el dia.

El què importa és, per una part, que no guanyi res més que allò lle-

gísim, estatut i confessable. Per l'altra, el que dediqui tot el seu esforç al bon servei del càrrec.

I com són càrrecs que abasseguen totes les hores, que un hom no hi pot donar l'abast si no fa una divisió de treball i el reparteix entre col·laboradors i auxiliars, no permeteu acumular-ne en una mateixa persona ni tan sols un parell. Perquè, materialment no els pot atendre i el resultat és per la generalitat un perjudici evidentment incompensable amb el tan criticat de percebre més d'un sou.

La llei d'incompatibilitats va precisament adreçada a guarir aquests.

El nou govern Tardieu i la política francesa

La premsa francesa ha acollit i comentat les primeres declaracions de Tardieu, el nou president del Consell de Ministres de la veïna República, amb conclusions que no són afalagadores pel mateix. L'opinió pública francesa, disgustada de l'actitud marcadament imperialista dels precedents ministeris, volia un canvi radical en la seva política exterior. Mes Tardieu no ha demostrat cap intenció que fes suposar tal virage, ni ell és l'home més indicat per inaugurar una nova etapa. Es delinia, doncs, la prosecució de la vella política, ja emprada per Laval, d'intransigència des dels punts de vista unilaterals, ja posada de manifest en diverses ocasions, sobre els principals problemes internacionals.

Amb tot i això, les finances de l'Estat es veuen abocades a l'emissió d'emprèstits, perquè la disminució del rendiment dels impostos l'han posat en situació de no poder fer front als compromisos més urgents. L'augment dels preus en els productes de primera necessitat és molt sensible i des de fa alguns mesos, el cost de la vida s'ha encarat, parellament amb la recrudescència de la desocupació. França, que havia pogut escapar fins ara a aquest flagell, es veu ara en la mateixa situació que la majoria de les nacions i compta amb dos milions de parats. El seu balanç comercial exterior està en dèficit i es tem una nova agravació de la crisi industrial amb les mesures de repressàlia que ja han pres alguns països contra les exportacions franceses. Malgrat França posseeixi ja el 30 per 100 de les reserves mundials d'or, les finances franceses tendeixen a prendre un aspecte cada vegada més crític.

Al mateix temps, cal tenir en compte les folles despeses pel sosteniment de l'exèrcit més potent del món. Segons el «rapport» del senyor Bouilloux-Lafont, relator a la Cambra francesa del balanç del Minis-

teri de la Guerra, els crèdits del mateix s'eleven a 4.000 milions i els consignats per a la defensa dels territoris d'ultramar a 1.331 milions, aproximadament. Però malgrat aquestes imponents xifres, el balanç militar francès no representa exactament tot el que es dedica als armaments, car moltes quantitats que són destinades efectivament a la preparació bèl·lica, apareixen atribuïdes a altres Ministeris, amb l'objecte de que no puguin ésser advertides pel poble.

Aquestes despeses imponents són, segons el balanç de l'exercici 1930-31, les següents: 76.702.000 de francs del Ministeri d'Agricultura pels guàrdies forestals i 70 milions per la remonta de cavalls; 80 milions del Ministeri de Treballs Públics per construccions ferroviàries en zones de frontera i 2 milions en premis a concursos de vehicles amb característiques militars; 570 milions del Ministeri de l'Interior per la gendarmeria i la Guàrdia Republicana, apart del 26'5 milions que la ciutat de París gasta pel mateix concepte, de 4'5 milions pels irregulars algerins i de 23 milions per carreteres de caràcter militar; 768'5 milions del Ministeri de les Colònies en despeses militars; finalment, el Ministeri de Finances empra 293 milions pel Cos militar de duanes i 600 milions per l'augment dels imports de les pensions militars.

Però encara no som al final, perquè s'ha d'afegir al balanç de la Guerra: 452 milions per alienacions d'immobles i materials militars; 454 milions com a garantia sobre els crèdits futurs; 517 milions per l'organització defensiva del territori; 329 milions per crèdits suplementaris per l'any 1931, consignats en 1930.

Amb tot això, el nou gabinet Tardieu s'ha limitat a demanar al Parlament l'aprovació d'un balanç falsat que amaga un dèficit probable de 4 o 5.000 milions, prometent que

el Govern farà el necessari, però sense preciar cap mesura econòmica susceptible de restablir la confiança. Ha fet saber, a més, que les eleccions no tindran lloc fins que el Parlament hagi votat el pressupost. La majoria desitja que les eleccions franceses es celebrin després de les alemanyes, per utilitzar l'eventual victòria hitleriana com un espantall sobre la massa electoral. El nacionalisme dels nacional-socialistes podria donar motius a preparatius i precaucions d'ordre militar que justificassin l'exorbitant pressupost bèl·lic, contrastant amb la crisi que es travessa. Per això es cerca la manera de retardar l'aprovació del pressupost: actuant així es retarda automàticament la data de les eleccions.

La premsa francesa reflexa també la notícia donada pel «Daily Express» de que la causa de la intransigència japonesa a Xina es degué a un tractat secret entre França i el Japó. En suport d'aquesta afirmació, l'esmentat diari menciona la puja experimentada per les accions d'algunes fàbriques franceses de municions, després de les ordenacions del Japó a França. Algunes d'aquestes accions han doblat gairebé la seva cotització des del passat mes. Es diu que els nipons han ordenat per 140 milions de francs de material bèl·lic a una sola casa francesa, a més d'una comanda d'artilleria de gros calibre i carros d'assalt a dos altres cases de França.

Tot això crea una atmosfera poc saludable a l'entorn de la nova composició ministerial gala, la qual no promet altra cosa sino la prosecució de la cursa als armaments i l'agravació de la crisi econòmica, com a conseqüència de la política que s'emprèn. Solament una Cambra constituïda per elements més esquerrans pot fer variar el ritme nacionalista emprès des de fa anys per la veïna República.

ANTONI VENTURA

ESMALT "CHINOL"

VERNISSES VETTEWINKEL ♦♦ PINTURES METAL·LIQUES BEP

Els millors del món! No tenen competència possible

REPRESENTANT: ANTONI ENRIQUEZ

Despatx: Avinguda Francesc Llairet (Paralelo) n.º 29 i 31

PREUS ESPECIALS ALS MAJORISTES

El problema de la Beneficència Municipal

Barcelona, arxiu de cortesia, rep amb els braços oberts tots el homes que van a ella, sense distincions de races, nacionalitats o colors. Nosaltres estem joiosos d'aquest acolliment i proclamem el dret de la humanitat sofrent, de treballar i viure a totes les parts del món. Però aquest principi universalista, no ens pot impedir enfrontar-nos amb els problemes tan greus com són la immigració dels sense feina de mitja Espanya.

La ciutat de Barcelona pateix, com està a la vista àdhuc dels miops, d'una invasió de gent forastera que afluix a la metròpolis catalana des de tots el llocs i recones de la Península. Aquesta invasió que de 1640 ençà s'està produint i que durant la Dictadura assolí caràcters premeditats de sistematització política, ha adquirit des de la proclamació de la República proporcions verament alarmants.

La crisi mundial de la indústria ha creat, sobretot a tota la circumscripció del Cap-i-Casal de Catalunya, on la vida de treball és més intensa, el problema de les legions dels sense feina. Quan aquesta crisi perjudica directament els indígenes del nostre propi país, prou castigats pels contingents forasters d'anys anteriors, veiem que l'afluència exòtica no minva i que, pel contrari, augmenta considerablement. Al problema de les mil penúries dels barcelo-

nins, ve a ajuntar-s'hi el problema que la forasteria crea al nostre Municipi, fins el punt que la nostra Beneficència és insuficient per a atendre tothom. L'asil del Parc, per exemple, per manca de lloc i àdhuc per manca de numerari, ha d'atendre a més del doble de necessitats dels que caldria segons la seva capacitat. La mendicitat ha augmentat extraordinàriament i dóna a Barcelona tristos i lamentables espectacles, com són els cossos que en aquestes nits cruets veiem arraulits als dintells de les entrades de les esglésies i dels edificis públics; els rostres demacrats i les mans suplicants a les portes dels Metros, en plenes vies luxoses i en carrers ombrívols i sòrdids; els furts violents de moneders i altres petits robatoris de tota mena...

Altres Municipis tenen resolt aquest problema de la invasió forastera. Hom no atén, fins que no ho han solucionat pel que es refereix a la població indígena, aquells forasters que hi arriben empesos per la misèria que els foragita de llur comarca. I així ha d'ésser si hom no vol que la misèria també s'ensenyoreixi de llur demarcació. ¿Per què, doncs, Barcelona, no procura resoldre l'angoixant problema que cada dia s'aguditza més, tot imitant les disposicions d'aqueixos Municipis? No creiem pas que la qüestió política, la posició de natural cor-

dialitat envers els altres pobles hispànics i enfront de les aspiracions de llibertat catalana, pugui influir a eludir la solució d'aquest problema que no sols perjudica l'economia municipal, sinó que crea un altre problema de moral ciutadana. No creiem pas que la nostra posició política, com a catalans, doni carta blanca als habitants de totes les comarques i pobles peninsulars per a penetrar dins la nostra ciutat que té fama d'hospitalària, però que va desagnant-se sense poder atendre les necessitats dels barcelonins i que en canvi s'esforça en el possible a donar satisfacció a la caravana interminable, inestroncable, d'immigrants que agreugen més encara la anormalitat existent en el país.

Barcelona, terra de promissió. Barcelona, ciutat privilegiada, pròspera, puixant, generosa. Barcelona-Xaixa.

Es així com veuen els habitants d'Espanya el Cap-i-Casal de Catalunya, aquests immigrants acostu-

mats a viure en una condició de serf inconscient, a menjar toscament i simple, sense refinaments ni escarafalls. Si el barceloní autòcton necessita tantes pessetes diàries per a viure, per ells menys de la meitat basta. Hom, a Barcelona, troba cinemes a trenta cèntims; teatres a dos rals; els metges són de franc, com les medecines; hom els dóna robes, llet, pa, etc.; als asils els hostatgen, als hospitals els cuiden, àdhuc l'enterrament és gratuït...

Bell país!—diuen—. I després del germà gran o del petit que ha estat el primer d'arribar-hi, vénen les germanes, els pares, els nebots, els néts. Ve tota la família, totes les famílies.

Un amic nostre, alcalde de barri d'un raval obrer, que tingué la curiositat d'anotar la població d'origen dels necessitats que acudiren a sollicitar certificats de «pobre de solemnitat» i a reclamar les seves funcions durant el proppassat mes de novembre, de 94 serveis que prestà en registrà 3 per a gent del país, 7 per a aragonesos, 13 per a andalusos, 17 per a castellans i 54 per a

murcians. I és que es dóna la paradoxa que la majoria dels propis barcelonins ignoren com cal fer-ho per a beneficiar-se de les atencions que el Municipi té acordades als ciutadans necessitats, mentre que els contingents forans ho saben en el detall més mínim.

Es dóna el cas de famílies senceres que arriben a Barcelona, plenes de fardells i de mantes per tot equipatge, carregades de fills, i que s'adrecen directament, en baixar del tren, al Comissariat de Beneficència. No tenen domicili, no tenen ningú conegut a la ciutat; però saben que l'hospitalitat proverbial de Barcelona no els deixarà morir sense socorsos.

Altres, famílies senceres també, que s'acomoden dins un pis on viu una família amiga. Entre tots reuneixen la suma necessària per tal de satisfer el lloguer—si és que el satisfan, perquè després de quedar a deure dos, tres o més mesos, abandonen la cofurna i proven fortuna en altres pisos de barris on ningú els coneix. Bodegues, tendes de queviures, fleques, etc., on els fiaven les mercaderies, mai més no saben res de llurs forasters i fidels parroquians.

En aquests pisos viuen tots en una mancança absoluta d'higiene, crien gallines i conills en gàbies a dins les habitacions, dormen uns amb altres, en pilots informes de carn, on hi ha infants dels dos se-

xes amb vells xacrosos i bruts i amb tota mena de paràsits domèstics. Però hom, sigui com sigui, va vivint...

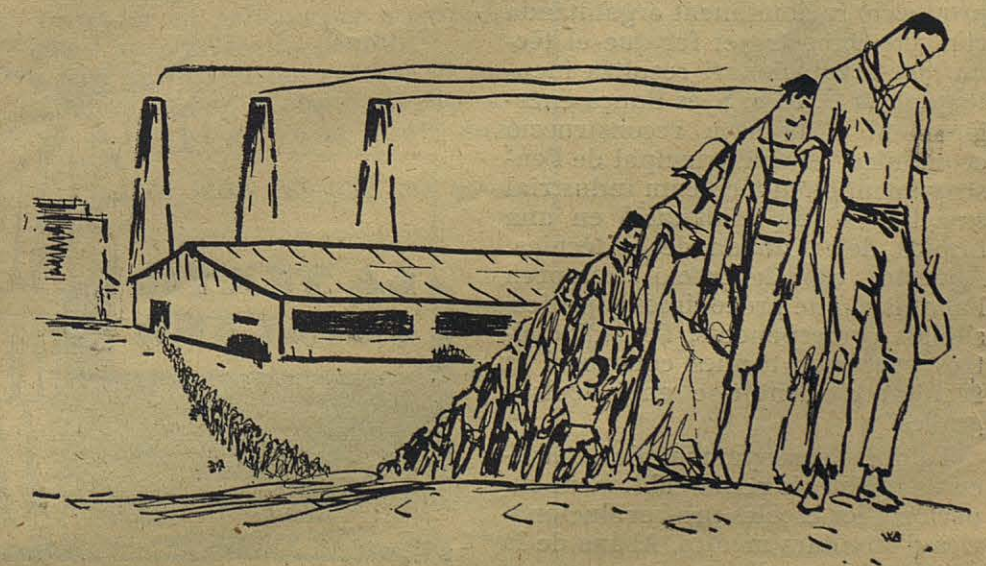
Heus aci unes dades, finalment, que illustraran millor que cap descripció sobre la invasió forastera, sobretot sobre la invasió murciana, que pateix la nostra ciutat:

De cada 13 ciutadans catalans que són socorreguts per la beneficència municipal, n'hi ha 3 d'aragonesos, 7 de castellans, 11 d'andalusos i 16 de murcians; això sense comptar les altres comarques espanyoles els habitants de les quals també vénen a afavorir-se de l'hospitalitat barcelonina. Actualment a l'Institut d'Assistència Obrera, atenen uns 670 catalans sense feina, mentre que ultrapassen la xifra de 1.000 els sense feina que són fills, només, de les ciutats de Múrcia i Albacete!

De Múrcia solament, com veiem, de Múrcia que té més de 10.000 quilòmetres quadrats menys que Catalunya, que és a prop de la meitat més petita que la nostra terra, el percentatge de socorreguts per la beneficència municipal és més gran que el nombre de catalans, de gent del propi país, que acudeix a què Barcelona els doni recursos per a llurs necessitats.

Es amb tota la raó que els barcelonins podem parlar d'una invasió murciana.

JORDI GIRALT

Sr. Domingo: Heus aci la tristesa de la República

Les Escoles professionals de la R. S. F. S. R.

En estudiar la transformació soferta per la R. S. F. S. R. sota el règim soviètic, hom no pot deixar de parlar de l'ensenyament, que és un dels aspectes més interessants d'aquella transformació, gairebé tant com l'aspecte industrial, amb el qual va estretament lligat, perquè la bona continuació del progrés industrial depèn, en gran part, de la preparació dels alumnes de les escoles professionals, dites tècnics.

Els centenars de tècnics que funcionen a la R. S. F. S. R., en els quals cursen llurs estudis milers d'alumnes, es divideixen en pedagògics, agrícoles, industrials, mèdics, econòmics i artístics.

En els pedagògics és preparat el professorat de les escoles de primer grau i de les institucions pre-escolars, les bibliotecàries i els directores dels cursos per a adults; en aquests tècnics es disposa d'escoles model i de jardins per a infants que són considerats a tota la U. R. S. S. com un factor importantíssim en l'educació dels nens. Els estudiants d'aquests tècnics solen fer llur període de pràctiques en les localitats rurals; fan també l'aprenentatge de la producció en explotacions especials o en tallers instal·lats al mateix tècnic pedagògic. Els coneixements que els alumnes d'aquest reben en instrucció general poden situar-se, si es vol fer una comparació, entre els que es rebien en els seminaris i els que es rebien en els instituts pedagògics de la Rússia pre-revolucionària. Els futurs mestres de l'escola de treball soviètica reben, però, una llarga formació pedagògica i social.

En els industrials es dona la instrucció professional de segon grau, factor importantíssim en el programa de tota l'economia soviètica actualment en realització. Cal remarcar la diferència entre els tècnics industrials soviètics i les escoles tècniques pre-revolucionàries, que mancades d'especialització neta, determinades, donaven tècnics insuficientment preparats per al treball tècnic responsable en una producció racionalment organitzada com ho demostra el fet que el tècnic pre-revolucionari resultés inepte quan la U. R. S. S. es llançà enèrgicament a la seva reconstrucció econòmica. El tret principal de l'ensenyament en el tècnic industrial soviètic és l'especialització en una branca determinada de la tècnica. Aquesta especialització comprèn l'adquisició de procediments professionals corresponents, l'estudi d'altres processos tècnics conexas i la facultat d'orientar-se en càlculs i gràfics.

També l'ensenyament dels tècnics mèdics és remarcablement superior a les escoles pre-revolucionàries d'auxiliars mèdics. Abans de la revolució la medicina es proposava,

en general, de curar l'individu sense tenir en compte el medi, les condicions d'existència i de treball. La medicina soviètica ho té en compte i concentra l'atenció en les mesures preventives, no solament per a l'individu, sinó també per a la col·lectivitat. El tècnic mèdic soviètic forma els auxiliars qualificats del metge en les diverses funcions de la medicina. La revolució d'octubre destruí la diferència, que, ja d'un principi, existia entre la formació del professorat superior i el secundari. El treballador de la medicina que surt del tècnic mèdic posseeix uns coneixements sòlids dels principis i procediments del tractament guaritiu i de les condicions d'existència i de treball de l'obrer i del camperol.

Els tècnics agrícoles formen els especialistes en les diverses branques de l'agronomia. D'allí surten els especialistes agrícoles, forestals, lleters, manescals ictiològics, etcètera.

El mateix principi d'especialització s'aplica als tècnics d'econo-

---

Precs als subscriptors

Els periòdics no poden viure únicament de la simpatia, que sempre s'agraeix. Caldria que els nostres amics s'en fessin càrrec i trametessin (per gir postal, amb segells de correu, etc.) l'import del trimestre corrent de subscripció (ptes. 2,25.)

Els que es subscriuguin de nou, junt amb la boleta de subscripció han d'enviar l'import de la mateixa.

Ens preocupem també de que el repartiment als paquets sigui fet amb la major cura.

mia industrial que preparen cooperadors-instructors, estadístics, empleats de banca, tecnòlegs, especialistes en l'administració financiera i fiscal. Els alumnes d'aquest tècnic, poden fer, així que en surten, feina responsable en llur especialitat.

La revolució d'octubre ha traçat a les institucions escolars artístiques tasques completament noves. El mot d'ordre «L'art a les masses!» sols podia llançar-se després de la revolució d'octubre. La Rússia tsarista concebia l'art com un privilegi d'un petit nombre de benestants i l'escola artística tsarista tenia per objecte formar els grans artistes que havien d'estar al servei de la cort imperial. La influència social que pogués tenir l'art no era tinguda en compte. La formació artística soviètica procura, pel contrari, que els artistes, futurs obrers del teatre o del club, o cridats a ensenyar les arts en les escoles de treball, siguin capaços de coordinar llur acció artística amb els plans generals del desenvolupament cultural de la R. S. F. S. R.

La durada dels estudis en aquestes escoles professionals és de quatre anys, durant els quals les nocions teòriques són consolidades per una pràctica ininterrompuda de la producció.

Cal fer una remarca interessant: les minories nacionals tenen llurs tècnics en la llengua pròpia.

Aquestes notes, insuficients per a formar ni una vaga idea del què són les escoles professionals de la R. S. F. S. R., són prou, tanmateix, per a demostrar que els que tenen en llurs mans la direcció del país s'han donat compte de la importància que tenen per al futur del règim soviètic.

V. R.

Actualment

GRAN
REBAIXA
DE PREUS
MES DE
VENDA DE
RETALLS

PLAÇA DE L'ANGEL, N.º 1

A una reunió de la Junta de Ciències Naturals, el senyor Rossell i Vilar parlava amb la seva veu meliflua tot amanyagant-se la barba, de les feres del Parc.

Un dels reunits se'l mirava de reüll i murmurava penjaments, que feren que el seu veí d'escó li preguntés:

—Què us passa?

—Que aquest home és un hipòcrita! Té els tigres acoquinats.

La festa de confraternitat valenciano-catalana del Victòria, va acabar a les tres de la matinada.

A les 2'30 hores els dirigents de la Casa Regional Valenciana, que no sentien decaure l'entusiasme de què donaren mostres tot el dia, convidaren el diputat valencià senyor Llerandi i al nostre amic Pujol i Font per a què diguessin uns mots allusius.

En Pujol i Font va agafar l'automòbil escapat, dient que havia d'anar a la farmàcia, i el senyor Llerandi es va indisposar immediatament.

Després del sopar del Ritz a Leroux:

—¿Què hi tirem el vel de la *novicia*?

—Val més que hi tirem una catifa. Una catifa de «La Celestina».

El «D. I. C.» de la setmana passada fa son. Cau de les mans de tan nyonyo.

I és que així que nosaltres deixem d'inspirar-los resten més adormits que soques.

Anim, petits. A veure com ens rosegueu les sabates.

La juridicitat és una mena de nevera.

Suposem que a un professional, un advocat, per exemple, és nomenat per una presidència, revolucionàriament, en mèrits dels serveis a la Revolució.

I aquest professional President, quan s'ha possessionat de la Presidència, gira l'esquena a l'obra revolucionària, s'afirma reaccionari, i es fa el sord al clam popular que el protesta.

No és aquest un cau de gelera?

¿Quina confiança pot inspirar tal concepte de la juridicitat als ciutadans? Els ciutadans que aspiren a la justícia, i que tenen de la justícia un concepte exacte, trobaran absurd que els seus homes no comencin per aplicar-se a si mateixos la mesura justa.

Quan hom no compta amb la confiança que l'enlairà a un càrrec, si l'exerceix malgrat tot, comet un abús de confiança.

Al simpàtic governador de Tarragona, que durant la Dictadura acon-

Esquines

sellava al Col·legi de Metges de Barcelona defensant la col·laboració amb la Dictadura, enviant representant a la Diputació provincial, els seus governats de les Riberes de l'Ebre el vegeren a l'àpat ofert en honor del *pantano* polític d'Arnés.

I d'aleshores ençà que el coneixen amb el nom de Tomad, Bebed i Comet.

Mossèn Tusquets, el fill de banquer, fillol del barbut P. Esplugues de la punxa, és un endiablut i entremaliat autor. Des de que es féu detectiu dels teòsofs, no hi ha secret astral ni hermetisme que se li escapi.

Ara ha descobert que D. Francesc Macià és maçó. I, naturalment, en voler fer de policia, planxa!

En Royo Villanova, en un plany de femella histèrica, ha defensat «El Debate» i ha dit que «Solidaridad Obrera» li deia nullitat, i en Royo ho explicava amb una gran naturalitat, molt tranquil·lament.

Es veu que és dels homes que no s'immuten davant de la veritat.

Ja fa anys que es malda per a reconstruir la pàtria dels jueus. Quan Judea sigui reconstruïda s'haurà acabat la maledicció sobre el jueu errant.

Aleshores, però, tindrem el jesuïta errant.

No pot mancar la raça maleïda.

D. Tomad Bebed i Comet, sosté les lleis de la República amb zel exemplar.

Si treiem una dotzena d'entitats monarquitzants i reaccionàries, a la província de Tarragona, no es juga enlloc.

Si en un poblet de cent veïns tracten de fer el tuti subhastat, allà està la vigilant providència del governador en païama per a sorprendre i sorprendre la partida.

Del que no es pot enterar de cap manera és que al costat de casa seva es faci el golf o el monte matí i tarda.

Això és vista cansada. Es presbicie.

Teniem raó al protestar de la deportació a Bata per insalubre.

El paperet que ha fet 'Euz' pintant Bata com un paradís!

El bisbe de Barcelona, senyor Iru-ruta, ha parlat de defensar la creu de la manera que sigui. Com si algú l'empaités.

Es un pobre home aquest bisbe. Quan es proclamà la República, digué: «En aquest canvi hi veig la mà de Déu». Bé, home! ¿No deïeu que el rei era rei per la gràcia de Déu? Doncs, així, la mà de Déu no és gaire amiga de la seva gràcia.

Diantre de Cambó! No n'endevina ni una.

Ens va parlar de l'anarquista de Terrassa, en singular, i ja ho heu vist. Quants i quants anarquistes a Terrassa!

Casa Bastida

Fasseig de Gràcia, 18
Barcelona

Gran Basar
de Sastreria sistema
Nordamericà

BASTIDA s'engrandeix, i
el seu èxit obeeix a 3 raons:

- 1.ª La seva nova fórmula en l'art del vestir.
- 2.ª Tenir el vostre vestit sempre a punt.
- 3.ª La fabricació és venuda directament al comprador.

Actualment
Preus baratíssims
i liquidació de temporada

Pàgina femenina

Els infants i la mendicitat

Es veritablement vergonyós l'espectacle que cada dia es pot contemplar pels carrers de la nostra ciutat, d'aquestes dones que amb un petit infant en els braços us demanen una almoïna; totes amb la mateixa cantarella. No tenen feina!

No vull endinsar si és veritat o no el crit d'angoixa que tots aquests que pidolen llencen a frec de les nostres orelles; solament diré de la immensa tristesa que produeix veure tants i tants infants de totes edats que en aquestes crues nits d'hivern romanen al carrer exposats a ésser presa de la mort, sense que les mares que els porten en llurs braços segurament hi pensin, amb el seu pensament com moltes tenen tot posat en inspirar més llàstima encara, al vianant que va pressós als seus quefers.

Es un dels problemes més premiosos del nostre temps, segurament hi ha manca de treball, però no és únicament la nostra ciutat qui la pateix, sinó que és un flagell mundial, i nosaltres a casa nostra sols el sentim ben poc en comparança de les altres nocions, i no tan aguditzada com certs elements que solament volen portar la pertorbació volen fer creure. No obstant, els carrers de Barcelona estan completament infectats de la malura de la mendicitat.

Hi ha mendicants de tota mena, joves i vells, dones i infants, que us demanen amb bones maneres unes monedes o bé, com va passar fa pocs dies, que ho exigeixen per la violència, i fins aquí es podia arribar, però no més enllà. Cal cercar un remei completament eficaç i detenir a tots els medicants, i llavors esbirros si certament són obrers sense feina, que en aquest cas mereixen tota la nostra ajuda i bona voluntat, o bé si són aquesta gent

Correspón a Catalunya la guarda de la seva llibertat i del seu ordre. Aquesta afirmació de l'Estatut es intocable.

vagorosa que ja d'antic ve patint la nostra ciutat com un malura crònica que l'enlletgeix.

Però el que avui mou el meu esperit, no és potser precisament això, sinó el fet de què aquests infants estiguin exposats a tots els perills morals i materials que la ciutat representa per ells, amb tots els seus vicis i les seves tares, els seus tendres cossos arraulits vora la paret i arrapats a les faldilles de la dona que els porta, i els exhibeix, exposats també als freds, a la pluja i al sol batent damunt d'ells, amb la propensió de totes les malalties prop seu, per la seva mateixa manca d'alimentació, i també igualment a la vagància, i a què la seva animeta de cera amotlli tota l'amoralitat del carrer, ja que no és possible que de tot el que vegin anant per la ciutat a través se'n puguin formar un concepte clar i perfecte del que és el bé i el mal, fomentant dintre la seva consciència en formació, l'amargor d'un destí diferent a tots els altres infants, això és, com criar amb completa inconsciència una generació d'individus aptes pels hospitals o per les presons, i en realitat no seran ells els culpables de tot el que puguin fer un cop ja homes o dones, sinó que pot ésser una acusació concreta envers la societat que ha

permès que la seva escola fos el carrer i que la seva llar no existís.

La seva infantesa de fet no l'hauran viscut, i per la força de les circumstàncies cruels, els seus cervells i el seu cor serà ben aviat ple de conceptes i coses que deurien ignorar quan menys fins que la seva intel·ligència en pogués destriar el més convenient.

Així, doncs, cal que tots lluitem, si no precisament pels grans, per aquells que ja s'hi troben bé anant pels carrers i pels camins, pels infants, per aquest planter d'humanitat de demà, que infiltrats de l'escòria de la societat podrien ésser un veritable perill per la humanitat mateixa, fem-ne una preocupació de tots els moments, cerquem mitjans de contrarrestar la invasió d'infants mendicants, procurem-los-hi escoles, i si no tenen llar procurem amb tota la força de la nostra voluntat que arribin a conèixer les dolceses d'un recés.

Collaborem amb els homes que s'esforcen en contrarrestar aquest flagell, no els hi fem més feixuga la tasca, i demanem sobretot a les nostres autoritats, i a tots aquells que calgui, que, sia com sia, usant de tota la força que el mateix poble ha posat en les seves mans, evitin en tot el possible que els nins serveixin d'esquer per a poder aconseguir un millor recapte.

Sabem que el problema és difícil de resoldre, que potser no té una solució eficient actualment, però és precís, absolutament precís, que la República es preocupi intensament d'aquest afer, que ho és d'humanitat, i també de responsabilitat davant la història. Els infants que avui capten poden ésser demà, un demà no massa allunyat, perquè els seus cervells es desenvoluparan més depressa en el contacte amb els baixos fons, poden ésser els que tirin per terra tot el treball de construcció de la naixent República, i que l'esforç dels homes que es sacrificaren i sofriren per la seva implantació, esdevingués estèril, que tota la seva tasca i la seva lluita no servís per a res, i dels infants del carrer en sortís una caòtica combinació que ensagnés una volta més les fulles de la nostra història.

Dones totes, les de la nostra terra i les de tot el món, aquesta és la nostra tasca feixuga dins la política, protegir l'infant, que serà l'home de l'avenir, per fer sorgir de les seves animetes verges els homes que facin avançar al món vers una civilització i una justícia, fins avui inconeguda. Lluitem per aconseguir aquest ideal.

MARIA DOLORS BARGALLO

Dipòsit de vins de collita pròpia

Gran especialitat en la
elaboració
de patates fregides, salades

Enric Travé

Berga, 2-BARCELONA-Gràcia

Telèfon 70294

"Solidaridad Obrera" barreja el Sr. Macià amb els Srs. Menéndez, Casares i d'altres. No veïem per enlloc la relació.

Arts

Sala Maragall

Josep Gausachs

Sembla que Gausachs, l'abúlic Gausachs, s'hagi decidit a trencar el silenci. Aquest any ha fet dues exposicions; remarcable fou la de dibuixos de les Galeries Laietanes; magnífica, valenta i plena d'ardència és l'actual de pintures de la Sala Maragall. Avesats pel costum a tenir d'examinar una pintura rutinària, pintura de caramél, ben llepadeta, ben acabada, pintura que s'assembla molt amb l'original, Gausachs trenca aquests motllos carquinyolescs i s'ofereix amb vigor, amb una paleta vibrant, plena de frescors inèdites, amb una riquesa cromàtica i una sensibilitat clàssica, però adaptada als nostres temps.

Era hora que la nostra pintura tingués quelcom més que la frase ritual: «Està bé». Calia un antídol. Gausachs ha estat l'antídol. I no és art pur tampoc la pintura de Gausachs, és violència contra valors vegetatius i que s'infeuden en totes les latituds, és la violència de l'artista que veu que els seus contemporanis no tenen altra inquietud que la d'anar fent per la vida. Es la pintura de l'home que sent que la humanitat productora té la necessitat de prendre noves orientacions contra les normes constituïdes. Gausachs, amb totes les seves violències, lògiques i raonades, és l'artista que acarar a la realitat pot esdevenir un meravellós element destructiu dels elements negatius d'una pintura raquítica, minsa d'ambicions i contemporitzadora.

Té també un perill la seva pintura, rica de games cromàtiques, si s'amanera, pot esdevenir la pintura de salons, la pintura d'un efectista; aquest perill és difícil de comprendre en un temperament com el de Gausachs, poc sociable en l'artífici de la societat elevada i grotesca.

Serveixi aquesta nota com anticipació de la crítica que farem en el pròxim número de la personalitat artística de Josep Gausachs, el pintor discutit, però dotat de qualitats tan envejables, que sols en la seva mà té la destrucció d'aquesta pintura tan idònia que fins els artistes més rellevant fineixen per adaptar-s'hi i trobar-s'hi com el peix a l'aigua.

LL. M.

Perspectives literàries

J si resulta que no hi ha tal crisi?

Tots i cada un de nosaltres hem convingut en proclamar que el llibre català trontolla llastimosament. Que el negoci editorial i el de llibreria equivalen avui, per als abnegats que els practiquen, quelcom semblant als set misteris de dolor que hom retreu en resar el rosari. Que l'actual situació és insostenible. Donen fe de què és així les enormes existències de volums immobilitzats als prestatges i als aparadors i els difícils equilibris que es vénen precisats a fer, només que per anar tirant, tots aquells que fins avui vivien, bé o malament, del comerç de la lletra impresa. Al punt que hem arribat, declaren i afirmen, que ja no viuen de cap manera.

Hom atribueix aquest lamentable estroncament de la curiositat pública, de la set colectiva de cultura o de gaudi, a un estat morbós d'inapetència intel·lectual, que els enterrats atribueixen al nerviosisme provocat per les commocions polítiques i les sotragades socials. Efectivament, quelcom d'això registren els aparells sismològics de la consciència ciutadana. Els fets i les realitats s'han estalonat d'una manera tan vertiginosa, que per molt ben assentat que hom tingui el sistema nerviós i el lliure joc dels sentits corporals i les facultats anímiques, arriben moments en què els mateixos no donen l'abast a absorbir la torrentada i com aquells imbornals que en dies de gran pluja devenen brolladors, l'agitació interna filla de la tensió desfermada ix a l'exterior i es barreja amb l'electricitat de l'ambient, determinant així una atmosfera molt poc propícia a la serenitat i la pau que requereix l'apetència de lectura.

Tot això és veritat. Però... Hi ha un «però», un «però» eloqüent, que vol dir moltes coses. Aquests dies s'han posat a la venda dos llibres—en castellà, per cert—, de característiques ben oposades, que la gent es menja com si fossin bresques. Són dos públics ben diferents de què responen a la crida que els es feta. Però tots dos «piquen». Es a dir, compren, paguen i exhaureixen la respectiva edició.

No podem fer una crítica d'aquests dos llibres, ja que ni l'un ni l'altre ens han estat encara tramesos. Podem, sí, anomenar-los i citar els seus autors. Un, és *Ocho meses y un día en el Gobierno Civil de Barcelona*, del nostre estimat amic Francesc Madrid. L'altre *Orígenes de la Revolución Española*, de Mossèn Tusquets.

Es de remarcar el contrast que ofereixen un llibre i l'altre. Els coneixem per haver-los fullejat i a cop de vista creiem descobrir el següent. L'obra de Madrid, és objectiva, documentada, viscuda. La del jove prebere, és tendenciosa, resulta tèrbola de tan clara que vol ésser i dona la impressió de què tot allò és absolutament imaginari. Una llegida a fons d'ambdues, potser ens obligui a rectificar. Però no creiem pas que això sigui necessari.

Tanmateix no és de la qualitat intrínseca dels dos llibres del que volem ocupar-nos. Es del fet irrefutable, eloqüent, de què en moments tan poc propicis a la circulació de literatura, de tota mena, dos llibres, diferents, s'enduguin d'una manera gairebé simultània el sufragi i l'òbol del ciutadà mig.

Què vol dir això? Al nostre entendre, que el públic no ha abdicat pas del tot la seva inclinació a llegir. Al contrari, llegeix més cada dia. Però vol, això sí, que li serveixin allò que el seu especial estat d'ànim demana ara com ara i no pas les coses que no li vénen de gust. Nosaltres, quan ens entaulem a un restaurant, fem el mateix. Encomanem plats forts o plats lleugers, menges grasses o lleminadures, segons el moment i les circumstàncies...

Editors, autors i llibreters, caldria que tinguessin una assentada i fixessin cap on poden ésser orientades, amb èxit, les activitats de cadascú. I per damunt de tot, com escrivim un altre dia, *posar al dia la nostra producció*. Fer-la prou sòlida i vibrant per interessar el públic i evitar que el llibre castellà ens passi a tots la mà per la cara.

J. M. FRANCES

Qui recordi «Anna Karenin» o bé «El dimoni i la carn», que no vegi el film darrerament projectat a Barcelona de Greta Garbo, que n'ha de sortir dolorosament decepcionat. Val a dir, però, que «Anna Christie» fou el primer film sonor interpretat per Greta i dirigit per Clarence Brown, i que ha estat un desencert de la casa Metro Goldwyn el projectar-lo a Barcelona amb una temporada de retard.

No ens atrevirem a qualificar de cinematogràfica l'obra que ens ocupa. Seria millor dir que es tracta

d'una successió de bones fotografies d'una obra teatral d'Eugene O'Neill, interpretada per una excellent—imillorable, diríem—actriu i un acceptable actor. Però si hom vol obligar-nos a creure que l'obra dirigida per Brown és cinema, haurem de respondre que els diàlegs interminables, són difícils d'ésser seguits amb interès. Que la poca varietat d'escenaris—tres o quatre en tot el film—no permeten cap mena d'acció. Que l'obra parlada totalment en anglès—llengua «encara» inassequible a la major part del públic—passa quasi bé sense ésser endevinada per l'espectador.

Resumint—i salvant les naturals diferències, O'Neill i Greta—podríem dir que la realització d'«Anna Christie», que ens ocupa, té totes les característiques d'un film *totalmente hablado en español*.

J. M. X.

El teniente seductor

Comencem per dir que el film que ens ocupa és un film ben realitzat. No té aquells diàlegs interminables d'altres produccions que desnaturalitzen l'essència mateixa del cinema, i fins i tot podem constatar-hi algunes troballes. Aquell llum de l'escala, apagat quan l'heroïna entra a la cambra de l'amant, encès i tornat a apagar, tot en pocs metres de cinta, ens dóna perfectament idea de la successió d'una tarda i d'una nit. També aquell taulell de dames, llençat per ell sobre el llit nupcial quan ella mostra reiterats desigs d'interposar-lo entre ella i ell, ens fa imaginar—juntament amb el canvi d'escenari—ço que allí ha de succeir.

El nostre blasme, doncs, no s'ha de dirigir contra la realització, que ens satisfà.

Es el fons de l'obra ço que ens interessa comentar. Considerat sota el punt de vista de la moral burgesa, els films de Chevalier no poden ésser més immorals i no podem comprendre com pares que es tenen per conscienciosos i tenen establert un rigorós control sobre les lectures de llurs fills, els portin a veure i s'extasien davant la contemplació de les facècies d'un home que més o menys artísticament, i il·lustrant amb cançonetes sovintment picaresques els seus èxits, aconsegueix doblegar un sens fi de voluntats femenines i causar no sé quantes malvestats.

No hem d'ésser nosaltres que anem a criticar les que jutgem naturals exigències dels éssers vius. Hem dit ja sovint, que jutgem estúpida aquesta valla que hom vol establir entre els homes i la resta dels animals de l'escala zoològica. Ço que no trobem—i ho direm nosaltres, ja que els directament interessats semblen no adonar-se'n—pertinent, és que el públic que refiat per la garantia que representa una casa productora i el local on es projecta, com assistir a la projecció d'un bon film, es trobi que li serveixin escenes pròpies de la solitud d'una arcova.

Per acabar: sembla lògic que ja hauríem d'haver sobrepassat l'època del «joven teniente»; i són precisament aquests films de Chevalier els que constitueixen un èxit de públic. Els altres passen gairebé desapercebuts, amb tot i que alguns d'ells tenen un picaresc d'aquell de bona llei.

XICOTY

Nopals. *Elegies de guerra*. J. M. Prous i Vila. Herma A. G. S. A. Badalona, edit.

Heus ací un volum de versos que traspuja emoció i veracitat. Un llibre de guerra, despullat de la cruessa i barroeria que tenen aquesta mena de volums. Una visió delicada de l'ambient, alhora que una punyent eclosió de la vida interna del Poeta, l'ànima del qual s'aboca als seus versos—ritmes perfectes—i ens fa participar, adés del seu entusiasme, adés del seu dolor, sempre dels seus accents generosos.

Cal estrényer cordialment la mà del Poeta i de l'amic fent vots per a què reincideixi. Desitjant-li, però, que les seves noves produccions no l'obliguin a suportar abans el jou d'una disciplina no volguda.

Esplèndida la presentació, acuradíssima la tipografia. Un llibre que cal adquirir i llegir-lo poc a poc, talment com hom saboreja una beguda acidulada.

Los Archivos del Terrorismo blanco. Pere Foix (Delaville). Edicions Ariel.

Ningú més indicat que Foix per a donar-nos un tast d'aquell fitxer infamant que fou causa de tantes víctimes. Pere Foix, a «L'Opinió», va desemascarar, amb la seva valentia característica, els corifeus de l'època inquisitorial que ha patit Barcelona, sota el jou dels virreis monàrquics. Ara, els seus articles de combat, aplegats en un bell volum, conviden a una millor meditació del contingut i refermen la nostra protesta d'homes civilitzats contra l'entronitzament del satvatgisme com a mètode de govern.

Molt bé per Foix, víctima ell mateix algun dia, de les infàmies que descriu. *Edicions Ariel* ha presentat el volum amb tota dignitat i la Tipografia Cosmos hi dona una prova més de la seva mestriosa competència.

La revolució d'Octubre. S. A. Piontkovsky. Trad. catalana de N. Molins i Fàbrega. Edicions Ariel.

Tot aquell que vulgui formar-se una idea més que aproximada d'allò que fou el formidable ensulciament d'un sistema social, polític i econòmic, cal que llegeixi amb detenció aquest llibre, importantíssim dintre la literatura descriptiva de la implantació, a Rússia, del sovietsisme triomfant.

L'autor, documentadíssim, parteix de les més llunyanes arrels del moviment revolucionari a la Rússia tsarista i amb una densa aportació de xifres, de dades i d'estadístiques, dona a conèixer al lector occidental el procés intern de la descomposició imperial, escombrada per una fórmula nova, que podrà ésser discutida com humana que és, però que mereix l'atenció i el respecte de tothom que no estigui empeltat de

Libres revistes

Llibres rebuts

cavernícola. Probablement, al vast gresol de Rússia s'hi està formant la societat que arreu del món ha d'ocupar molt aviat el lloc de la societat present, que, abans de rectificar, es devora ella mateixa.

Nosaltres no diem, perquè no ho sabem, que la modalitat comunista, més o menys, adaptada a cada país i fins a cada clima, sigui la plasmació definitiva del demà. Però serà orb qui no reconegui que el fet rus determinarà una etapa per la qual deu passar forçosament la humanitat tota.

Per tal d'establir comparacions i extreure analogies entre les causes determinants de la revolució russa d'octubre i la nostra d'abril, així com la forma i manera com es va produir aquella, és de primordial interès llegir la documental obra de Piontkovsky.

Narcís Molins i Fàbrega, amb la seva traducció tan treballada, s'acredita una vegada més d'escriptor impecable i d'home preparat per empreses d'aquesta envergadura.

Edicions Ariel i Tipografia Cosmos mereixen, dintre la seva esfera, els més calorosos elogis.

El Socialismo, per Emile Durkheim, publicat per Editorial Apolo.

Emile Durkheim va escriure aquest llibre molt abans de la revolució russa de l'any 1917 i la manca de l'assaig de la revolució d'octubre pot influenciar, evidentment, en la seva lectura actualment, especialment si hom té en compte que la Comuna de París, dintre la seva relativitat, és una revolució molt digna de tenir-la present.

El llibre de Durkheim és el resultat de les lliçons que donà a la Facultat de Lletres de Bordeus durant l'any 1895 i part del 1896. S'ha de tenir molt present que el caràcter socialista de Durkheim és no tan sols reformista, sinó que és sensiblement intel·lectualista. El llibre de Durkheim té un valor documental, com en Man, més que un valor de militant de partit, i per escriure el llibre o curset anava adreçat als intel·lectuals més que als obrers. Aquest cur-

---

A hores d'ara no sabem on està el "Buenos Aires" ni on deixarà la seva càrrega humana. La seguretat republicana no exigeix aquesta incertitud.

set que restà inacabat, puix que tot allò que es referia al socialisme alemany i particularment a Lasalle i Marx, havia de formar d'un tercer curs, Fourier i Proudhon eren els designats pel segon curs.

Aquesta història del socialisme inacabada no tingué cloenda i queda reduïda al volum que ve de publicar en castellà l'Editorial Apolo amb el títol «El socialismo», que és el mateix que té en francès. És l'obra pòstuma de Durkheim, simpatitzant del socialisme a través de l'amistat que professava a Jaurès, i podríem estendre'ns per a dir que ha estat l'iniciador de les teories neo-socialistes i eminentment còmodes que professen Bourguin Gide i Rist, homes completament al servei del gran capitalisme.

Aquest volum defineix el socialisme, a la seva manera, és a dir, de la mateixa forma que podria fer-ho un acabat intel·ligent, els començos del socialisme i les doctrines de Saint-Simon. Durkheim patia d'un gran defecte per fer-se càrrec de les realitats positives del socialisme. No creia en els obrers, era amb ells eminentment escèptic i era un idealista. Mai no acceptà la disciplina d'un partit i quan la guerra no tingué mai confiança en el moviment internacional obrer, però sense saber-ne desprendre lliçons, que és de dolbre en una menfialitat com la d'ell. El fet de la guerra, producte de la voracitat imperialista del capitalisme, palesà el fracàs del socialisme contemporitzador, i Lenin, donant la justa direcció als obrers, demostrà com era fàcil entorpir una guerra menada pels capitalistes.

Tot socialisme de laboratori, sense conèixer les necessitats del proletariat, àdhuc sentint molta simpatia per ell, mancarà d'efectivitat i esdevindrà blasmable. Per molt professor de moral i d'ètica que sigui, partirà de principis oposats als del proletariat i en aquest cas, malgrat la seva erudició, els seus coneixements i la seva simpatia, l'obra de Durkheim és la d'un gran burgès teoritzador d'un socialisme per l'ús de milionaris com Solvay i filàntrops americans.

Si bé no conegué l'assaig de la gran revolució d'octubre que desfà tota la seva teoria de migrat reformisme, més ben dit, de comprensió de classes, no podia desconèixer la revolució de la Comuna de París, de la qual tantes lliçons en despregueren Marx en la teoria i en les realitats Lenin i ambdues negació de l'evolucionisme.

La fluïdesa i la riquesa del llenguatge, la claretat dels seus conceptes fan, però, que Durkheim no sigui un autor de la vaguetat d'un Man. Hom no pot estar-hi d'acord, però no pot negar la seva valor ètica sobretot. La traducció i presentació de l'obra es acuradíssima i plena de dignitat que fa hàgim de fer els millors elogis a l'Editorial Apolo, que ha editat una obra necessària per als divulgadors del socialisme.

El "bourrage de crânes" bèllic

La guerra, aquest crim col·lectiu perpetrat a sang freda pels homes que tenen en llurs mans l'aparell dels Estats que només serveix els interessos del capitalisme organitzat, de fa temps que s'està incubant i preparant en vistes a encendre pels quatre costats el planeta en el qual vivim.

Sembla una cosa fàcil provocar una guerra i fer que en nom del Patriotisme milers i milions d'homes es devorin els uns als altres. Sembla una cosa fàcil, però la realitat, millor dit, l'experiència humana, demostra que no és així. La Rússia de 1917 és la lliçó eloqüent.

Abans només calia que un Estat ho volgués, perquè la guerra esdevingués present i els homes morissin a discreció de les necessitats dels règims. Avui no és així. Avui la guerra no es provoca sense més ni més. Cal, avui, una preparació psicològica en la massa de la humanitat perquè les falanges guerreres es deixin matar i s'anihelin unes amb altres heroicament. El sentiment que llança els pobles a la guerra s'ha vist que no respon a un fet psíquic natural i que solament és producte de les condicions en què es desenrotlla la societat. El grau de desenvolupament del capitalisme ha destruït aquest «tabú» que no té altra valor que qualsevulla de les supersticions que obscureixen la vida dels pobles primitius, supersticions superades i vençudes pel que s'anomena la civilització europea.

Avui no n'hi ha prou en tocar un sol ressort i fer que els pobles s'alcin iradament. I és que avui la Humanitat compta amb la lluminositat dels verbs i dels gestos d'un Jaurés, d'un Liebnicht, d'un Lenin, d'una Luxemburg..... La Rússia desapareguda en la naixent i triomfant U. R. S. S., com ja hem dit, va donar una lliçó eloqüent en girar les armes contra les forces que subjuguaven el seu mateix poble.

Es aquest temor que els exèrcits puguin girar els canons i les metralladores contra llur propi comandament, que fa que als Estats no els basti un sol ressort per a llançar la Humanitat a una horrible carnisseria i devastament. Hauria estat fàcil l'oberta declaració i acceptació de guerra per part del Japó i de la Xina. Hauria estat fàcil la successiva intervenció dels Estats Units, d'Anglaterra, de França, d'Itàlia, etc., en la carnisseria implacable. Hauria estat fàcil barrejar els pobles i les races dins el gresol fratricida de tot el món en lluita. Hauria estat fàcil... però no ha estat així, encara. Perquè encara hi ha el perill que els

pobles, no refets de la impressió de 1914-18, no secundessin les ordres dels Pares de la Pàtria. Per això la nova guerra no ha esclatat. Ara hom es troba en la fase de preparació de la cafre tragèdia i aquesta no es manifestarà obertament fins i tant que no hi hagi una seguretat relativa a reeixir.

Aquesta fase de preparació de guerra inter-continental s'està efectuant en cada moment del nostre actual viure. Les diferències entre la Xina i el Japó no fan res més que facilitar l'argument damunt el qual es crea poc a poc i incessantment aquella atmosfera addicta al déu Mart tan car als grans manipuladors de les finances mundials. No podent llançar avui, de cop i volta, els exèrcits a combatre's mútuament, cal abans crear el factor ambient que mobilitzi bèllicament els pobles. Si volem fixar-nos-hi, veurem com hom reïx magníficament a crear aquesta atmosfera favorable a la immediatament pròxima conflagració.

Encara que la guerra—la guerra oficial—comenci, per exemple, entre França i Itàlia, i no entre la Xina i el Japó, avui són aquestes dues últimes potències els que donen motiu a la Humanitat per a parlar, discutir i apassionar-se per aquest monstre devorador de milers de tones de carn humana. La Societat de Nacions, amb les seves conferències i discursos, ajuda la inflació morbosa de l'atenció dels homes vers la imminent hecatombe. Nord-Amèrica i la Gran Bretanya no fan altra cosa, amb llurs actituds intervencionistes, que tirar més llenya al foc.

Poc a poc va naixent el «tabú», el factor psicològic que ha d'enterbolir finalment la ment i l'ànima humana per a permetre la Tragèdia més formidable que hauran vist els segles. El foc aflamat per les diferències orientals, i mantingut per les potències d'occident, va fent-se viu, inquietant. Tots els rotatius del món dediquen cada dia un gros espai a publicar, sota de grans titulars, telegrames i més telegrames a propòsit del conflicte. El mot guerra apareix a cada moment, per tot. Articles de fons, assaigs, notes, comentaris, reportatges, tots els gèneres literaris i periodístics també contribueixen a la inflació, a l'atorrollament, al «bourrage de crânes» necessari per a fer oblidar les penúries de 1914-18, el verb i els gestos dels illuminats que parlaren i actuaren sincerament contra la guerra, els llibres que ensenyaren als pobles les nafres de l'última i encara recent lluita fratricida. Hom va reeixint a crear l'atmosfera mefítica amb una propaganda sàvia i tàcita, producte de l'actual organització capitalista dels Estats. No sols els grans rotatius amb llurs informa-

cions i els diplomàtics amb llurs discursos afavoreixen la tendència a la guerra, sinó que fins els rotatius democràtics i de la classe obrera, llurs literats i periodistes, preparen també de bona fe i inconscientment—en continuar el joc de les grans empreses i representacions capitalistes—, l'ànim dels pobles a la conflagració. Els films també actuen en igual sentit. Les revistes gràfiques, amb llurs fotos sobre les hostilitats orientals, amb llurs clixés de tanks i destroyers i proves de gasos químics, fan la mateixa cosa. I cal no oblidar, encara, la multitud de llibres, fascicles, gravats, manxetes, àdhuc la recollida pública de signatures contra la guerra...

S'ha arribat ja a què fins el baix poble s'interessi per la nova guerra latent a tot el món. No es parla ja d'altra cosa als cenacles, al tramvia, a la barberia, fins en els infants quan surten de l'escola... Aquest interès per la guerra futura deixa a segon terme les ensenyances terribles de les guerres pretèrites. S'ha creat ja gairebé del tot el factor psicològic, el fenomen ambient que no posi dificultats a la mobilització i enfrontament dels exèrcits.

Cal obrir els ulls, cal tenir l'ànima desperta. Els pobles respiren avui una atmosfera de bluff que els llançarà per embotament dels sentits, d'una manera automàtica i maquinal, a la guerra. La civilització actual, per a subsistir al marge de la cultura que sincrònicament ha creat, per a conservar els privilegis capitalistes de la societat burgesa que ja ha acomplert la seva missió històrica i que tot amb tot no vol evolucionar pels egoïsmes de la seva classe, té necessitat de destruir cinquanta o cent milions de vides i d'anorrear el perill que representa la U. R. S. S., on va cristallitzant poc a poc la societat futura dins les normes de la lògica més elemental i humana.

Què passarà? La guerra essent inevitable, ¿els homes es mataran els uns als altres, com abans i com sempre, sense ni conèixer-se? Es aquesta la incògnica de la Humanitat d'avui; i és aquesta incògnica el que fa que els Estats no s'hagin encara decidit francament per la guerra.

Els habitants del nostre satèl·lit lunar veuran dintre de poc temps, dintre de poques hores potser, un espectacle jamai no contemplat: el planeta Terra encès com una roda de magnesi preparada pels grans, insignes i competents pirotècnics de la S. de N.

S. ROCA I ROCA

**"L'Opinió" és el diari dels
Esquerrans.**

**L'Esquerra encara no go-
verna! Cal no oblidar-ho.**